

راه‌اندازی انجمن‌های پلیس اجتماعی

Photo: sohelparvezhaque/bigstockphoto.com

مترجم: نرگس ثابتی

انجمن‌های پلیس جامعه ساختارهای هماهنگی رسمی هستند که سعی دارند مسوولیت‌پذیری از پایین به بالا را ایجاد کرده و به اعضای جامعه - به ویژه زنان و دختران - اجازه دهند که روی واکنش‌ها و پاسخ‌دهی پلیس نظارت داشته باشند، بازخوردها را به اطلاع آنها برسانند و تغییرات لازم را پیشنهاد دهند.

این هیأت‌ها می‌توانند به بهبود رابطه بین پلیس و شهروندان کمک کنند، گزارش‌دهی را تشویق کنند، و نیز به عنوان یک مکانیسم مراجعه رسمی برای افراد و جوامع عمل کنند تا ایشان بتوانند شکایات و نگرانی‌های خود را ثبت کنند. اگرچه در همگانی کردن احکام مربوط به خشونت علیه زنان و دختران در این انجمن‌ها تجربه محدودی وجود دارد، درس‌هایی از این تجربیات محدود گرفته شده که عبارتند از:

- نمایندگی زنان در هر مکانیسم نظارتی، ضروری است، به ویژه وکلای زنان و نمایندگان سازمان‌های حامی زنان قربانی.
- توسعه ظرفیت اعضای هیأت و سازمان‌های جامعه مدنی برای نظارت موثر بر کار پلیس می‌بایست راهنمایی لازم برای انجام نظارت روی خشونت علیه زنان را در بر داشته باشد.
- آموزش مشترک نهاد نظارتی و پلیس می‌تواند همکاری و احترام متقابل را افزایش دهد و مسلماً بخش مهمی از ایجاد فرایندهای شفاف برای گزارش حوادث و پاسخ‌دهی [مناسب] است.

نمونه‌هایی از انجمن‌های پلیس اجتماعی

بنگلادش: انجمن‌های پلیس اجتماعی در وضعیتی شکل گرفتند که خشونت در بنگلادش رو به افزایش بود، و اعتماد بین جامعه و پلیس بسیار ضعیف شده بود. این انجمن‌ها یک نقش رهبری داشتند و موجب تسهیل فعالیت‌هایی شدند که مشترکاً توسط اعضای جامعه و خود پلیس شناسایی می‌شوند، و به تدریج به شکل مکانیسم‌هایی مستقل درآمدند که می‌توانند عملیات خود را با کمترین حمایت بیرونی ادامه دهند. هر انجمن متشکل از 20 تا 25 عضو است که فعالیت‌های آنها توسط یک نماینده منصوب از سوی مراجع فرعی هدایت می‌شود. اعضای دیگر شامل مأموران پلیس، **انصار** (مأموران دولتی که مرتبه‌ای کمتر از پلیس دارند)، و نمایندگان یک سازمان مردم-نهاد (NGO) تسهیل‌کننده، با مدیران مدارس و معلمان، بازرگانان، رهبران مذهبی، نمایندگان سازمان‌های زنان، کشاورزان، و دیگر اعضای جامعه می‌باشند. هر انجمن دست کم یک بار در ماه تشکیل جلسه می‌دهد و در صورت وقوع مسائل فوریتی می‌تواند جلسات بیشتری را هم برگزار نماید. این جلسات روی فضای فعلی امنیت عمومی، مسائل ویژه یا فرصت‌های خاصی که انجمن می‌تواند به آنها واکنش نشان دهد. مرور و بررسی فعالیت‌های انجمن، و ابتکارات مربوط به این برنامه‌ها متمرکز است. چندین انجمن‌هایی هیأت‌های فرعی را برای مسائل امنیتی مختلف تشکیل داده‌اند که به مشکلات و مسائل جامعه در رابطه با خشونت علیه زنان می‌پردازند (Asia Foundation, 2009).

سريلانكا: پس از ارزیابی سال 2009 که در منطقه Kandy انجام شد و نشان داد که جوامع سینه‌الی، تأمیل و مسلمان به همکاری با پلیس در مورد مسائل مشترک علاقمند هستند، بازرس کل پلیس به این نکته اشاره کرد که پلیس باید به یک سیستم خدماتی حرفه‌ای‌تر و «مردم-دوست‌تر» تبدیل شود و بر علاقمندی برای افزایش حضور پلیس اجتماعی در سراسر کشور به منظور تأسیس یک فرهنگ خدمات عمومی و مسوولیت‌پذیری نسبت به اعضای جامعه، فارغ از جنسیت یا قومیت تأکید کرد.

از آن هنگام تا به حال، پلیس در انجمن‌های مخصوص جوامع به شهروندان پیوسته تا بهتر در جریان حوادث جنایی و موارد درگیری قرار گیرد. برای مثال در گامپولا، بیشتر موارد مورد بحث در انجمن‌ها به خشونت خانگی، اختلافات بر سر املاک، سوءمصرف الکل، ضرب و جرح، و خسارت به اموال بوده‌اند. با توجه به این که هم زنان و هم مردان در بحث درباره موارد شایع - اما بسیار تابو - از سوءمصرف الکل و خشونت خانگی احساس راحتی می‌کردند و مشکلی نداشتند، روشن بود که جامعه این انجمن را مکانی امن برای ابراز عقیده خود می‌داند. برخی از افراد نگرانی‌های خود درباره شیوع آجوسازی و فروش غیرقانونی الکل در منازل را مطرح کردند که خود علت موارد متعدد خشونت خانگی است. پس از شنیدن این نگرانی‌ها و مشکلات، پلیس گامپولا آجوسازی غیرقانونی را به عنوان یکی از اولویت‌های خود شناسایی کرد که می‌توان آن را درآینده با راه‌اندازی کمپین‌های ضدالکل جهت آگاه‌سازی عموم عملی ساخت. نمایندگان جامعه تأیید کردند که این انجمن‌های ماهانه برای بحث درباره مسائل خشونت خانگی بسیار مفید بوده است، و در عین حال همگی موافق بودند که این مسائل راه حل‌های ساده ندارند (Levy, 2010).

آفریقای جنوبی: دولت محلی و نیروی پلیس آفریقای جنوبی در انجمن‌های پلیس اجتماعی شرکت و همکاری می‌کنند تا اولویت‌ها و اهداف مشترک در زمینه پیشگیری از جرم را تعیین کنند. این انجمن‌ها در فرموله کردن اولویت‌های پلیس محلی و اقدامات پیشگیری از جرم، سازمان‌های جامعه مدنی را نیز مشارکت می‌دهند و از آنها با این اهداف کمک می‌گیرند:

- برنامه‌ها، پروژه‌ها یا اقداماتی که انجمن پلیس اجتماعی می‌تواند اجرایی کند؛
- محل تأمین بودجه موردنیاز انجمن برای اجرای پروژه‌ها
- چگونگی ارتقاء اهداف انجمن به وسیله پروژه انتخابی

طرح امنیت جامعه مبتنی بر یک بررسی ایمنی جامعه می‌باشد است با موارد زیر به کمک می‌آید:

- تمرکز روی جدی‌ترین مسائل هنگامی که منابع محدوداند؛
- ارائه دلیل و سند به مردم هنگامی که آنها با جدی‌ترین مسائل انتخابی موافق نمی‌باشند؛ و
- هماهنگی کار سازمانهای مختلف به منظور جلوگیری از دوباره کاری.

بررسی ایمنی جامعه از طریق یک فرایند پنج مرحله ای برای شناسایی موارد زیر انجام می‌شود:

- مشکلات جنایی و جرایم در جامعه (برای مثال خشونت خانگی).
- کدام وظایف به عهده کدام سازمانها است: برخی سازمانها ممکن است خود دارای پروژه‌های پیشگیری از جرم باشند، و ممکن است فعالیت‌هایی برای پیشگیری از خشونت خانگی و حمایت از قربانیان مستقیم و غیرمستقیم آن قبلاً پیش بینی و اجرا شده باشند.
- **ویژگی‌های فیزیکی و اجتماعی منطقه:** برای دانستن دلایل جرم در یک جامعه، ویژگی‌های فیزیکی و اجتماعی منطقه می‌بایست معلوم باشد. برای مثال: زنان بیشتر در معرض خشونت خانگی و آزار جنسی قرار دارند؛ مردان جوان بیشتر در معرض جرایم خشونت بار دیگر قرار دارند و همچنین احتمال ارتکاب جرم و جنایت بین آنها بیشتر است.
- مشکلاتی که بیشتر به زنان مربوط می‌شود و میتواند نتیجه تعرض جدی یا یک تهدید جدی باشد (برای مثال اگر تعرض علیه یک زن در محیط عمومی صورت گیرد، اکثریت زنان در آن منطقه احساس عدم امنیت خواهند کرد).
- جزییات مهمترین مسائل امنیتی که زنان و دختران در جامعه با آن روبرو هستند و ممکن است براساس بافت اجتماعی، اقتصادی، قانونی، فرهنگی و سیاسی هر منطقه متفاوت باشد.

(اقتباس از [Barnes, K. and Albrecht, P., \(2008\), 'Civil Society Oversight of the Security Sector and Gender - Tool 9', Gender & Security Sector Reform Toolkit, Eds. Megan Bastick and Kristin Valasek, Geneva: DCAF, OSCE/ODIHR, UN-INSTRAW](#)).

• راهنمایی‌های بیشتر را در بررسی‌های ایمنی ([safety audits](#)) در نمونه شهرهای امن ببینید.

درباره [مکانیسم‌هایی برای مشارکت اجتماعی، گفت‌وگو و پیشرفت](#) بخوانید. در شماره بعدی درباره [کمیسیون‌های موفق خشونت خانگی](#) بخوانید.